

Ga ook eens het dak op!

Door je blik eens naar boven te richten, kun je als hovenier je business uitbreiden

De Sedumkwekerijen schieten als paddenstoelen uit de grond en in de stedelijke regio's van Nederland telt elke vierkante meter. Tel daarbij op de groeiende aandacht voor groen en wateropslag en het gegeven dat steeds meer Nederlandse gemeenten subsidies verstrekken voor groene daken en zie als hovenier waar je kansen liggen. Op het dak. Zorg er wel voor dat je kennis van zaken hebt en een constructieberekening laat maken, zodat je zeker weet dat het dak kan hebben wat je opdrachtgever wil.

Auteur: Heidi Peters

Fotografie: Alkema Hoveniers, Kroeze hoveniers, Binder Groenprojecten

'Groene daken lijken wel een beetje een trend te worden,' meent Wico Alkema van Alkema Hoveniers uit het Friese De Westereen. 'Er wordt door reclame, onder andere door Interpolis, regelmatig op gewezen. Daarbij is het zelf opwekken van energie ook erg in beeld. Wat krijg je dan? De vraag om zonnepanelen op een Sedumdak. Die combinatie is overigens heel goed. Sedum houdt de daken koel en op een koel dak werken de zonnepanelen beter. Ga maar na, op een warme dag kan de temperatuur op een bitumen dak oplopen tot 70 of 80 graden. Een sedumdak houdt de temperatuur op maximaal 30 graden. Hierdoor is een veel betere energieafgifte mogelijk.'

Constructieberekening is voorwaarde

Alkema merkt dat veel mensen een groen dak willen, maar zich niet realiseren dat dit extra gewicht met zich meebrengt. 'Wat een dak kan hebben qua belasting, is niet ons vak. Er moet een onderzoek komen naar wat de dakbelasting mag zijn. Er komt toch een extra gewicht op het dak van 50 tot 80 kg/m². Daar zijn daken niet op gemaakt. Je kunt de gok nemen en in pakweg de helft van de gevallen gaat het goed. Maar komt er dan ook nog eens een winter met sneeuw, dan is het alsnog te zwaar. Het is een groot risico en het is beter het door een con-

structeur te laten onderzoeken. Wij werken veel samen met een vaste constructeur en stellen als eis dat er een onderzoek komt. Ja, dat kost geld. Sommigen haken dan af en dat is prima. Zo wordt het kaf van het koren gescheiden. Het is belangrijk en wij willen die verantwoordelijkheid niet op ons nemen.'

Wanneer Sedum gebruikt wordt in combinatie met zonnepanelen, dan legt Alkema Sedum tot aan de panelen. Onder de panelen groeit immers niets en daar vindt de waterbuffering plaats. Het daktype moet tegen doorworteling van Sedum kunnen. Er komt een beschermfolie op het dak en daarop wordt een drainagemat van ca. 2 cm dikte aangebracht. Deze wordt afgedekt met een wortelwerend viltdoek waarop een substraatlaag van lava of steenwol wordt aangebracht. Een dikke lavalaag zorgt voor een goede isolatiewerking. Tot slot worden de kant-en-klare Sedummatten van Sempergreen aangebracht. Sedum is ook verkrijgbaar in cassettes. 'Kies je voor cassettes, dan zitten daar al alle genoemde lagen in,' legt Alkema uit. 'Wij werken met cassettes van Mobilane; die zijn eenvoudig verplaatsbaar.'

Groene daken interessante business

'Ik zou het toejuichen als er meer groene daken kwamen en ik denk wel dat het voor hoveniers

7 min. leestijd

interessant is om deze aan hun aanbod toe te voegen. Ik merk wel dat veel hoveniers niet weten hoe het moet, zo'n groen dak aanleggen. Sempergreen (link naar GIP <https://www.sempergreen.com/nl/projectadvies/advies>) geeft op aanvraag trainingen aan hoveniers over de aanleg van groene daken.'

'De vraag naar een groen dak komt soms via installateurs tot ons. Zij gaan aan de slag met zonnepanelen, waaromheen dan Sedum aangebracht moet worden. Er zijn diverse systemen voor bevestiging van de panelen op het dak en deze zijn niet allemaal goed voor Sedum. Soms komen de panelen te laag uit en groeit Sedum eroverheen. Soms is er een heel open constructie, dat werkt heel goed. Onlangs hadden we een mooi project waarbij we heel goed samenwerkten. De installateur bevestigde de rails, vervolgens brachten wij de benodigde lagen aan, daarop gingen zij weer aan de slag met de panelen en tot slot legden wij het Sedum.'

'We merken dat mensen steeds meer de verplichting voelen om "iets" te doen voor het milieu'

Waterbuffering en diversiteit

Volgens Alkema hebben groene daken een enorme waterbuffering en kan een groen dak tot 25 liter per m² vasthouden. 'Je krijgt biodiversiteit! Een tijdje geleden legden we een groen dak met zonnepanelen. Er zat een redelijk tamme postduif te wachten tot de volgende rol werd uitgerold om te kijken of er iets te halen viel. Prachtig om te zien. Veel zaadeters komen de daken inspecteren. Daarnaast komen er ook insecten op af, wat weer insectenetende vogeltjes aantrekt. Met een groen dak kun je de diversiteit die in het straatbeeld verloren is gegaan, opnieuw terugbrengen.'

Pas op dat je de boot niet mist

'Als je als hovenier nog niets doet met groene daken, daktuinen en groene gevels, dan wordt het de hoogste tijd.' Aan het woord is Jan Kroeze van Kroeze hoveniers in Beesd. 'Volg de ontwikkelingen waaraan de bouwwereld moet voldoen. Er wordt veel gebouwd en daarbij worden steeds meer eisen gesteld op het gebied van groen. Kijk, de vraag om daktuinen komt vooral voor in steden en de Randstedelijke gebieden, maar groene daken komen in het hele land voor. Het werk sluit goed aan bij het traditionele hovenierswerk. Hier liggen veel kansen en doe je er niets mee, dan denk ik dat je over vijf jaar de boot hebt gemist.'

Kroeze hoveniers legt al zo'n vijftien jaar daktuinen aan. Van kleine particuliere daktuinen, al dan niet architectonisch ontworpen, tot grote semiopenbare daktuinen op bijvoorbeeld een parkeergarage. 'Daktuinen aanleggen is om meerdere redenen interessant,' vindt Kroeze. 'Ten eerste is het uitdagend werk. Je hebt te maken met verticaal transport en veel wordt prefab en modulair gebouwd. Dankzij de prefab-elementen zijn de doorlooptijden kort. De budgetten zijn relatief goed en het is mooi voor je eigen pr. Het is vrij specialistisch werk en je legt de nadruk op het feit dat groen gezond is en overal mogelijk is.'

Subsidies van gemeenten en waterschappen

Waterschappen zijn blij met daktuinen en groene daken, omdat deze het riool ontlasten. Sedum houdt op het dak water vast en daktuinen worden tijdens de aanleg voorzien van een laag retentiekragen van leverancier Optigrün voor de opvang van het water. Vervolgens wordt dit gecontroleerd afgegeven aan het riool. Daarom verstrekken sommige waterschappen subsidies voor de aanleg van een groen dak of een daktuin. Ook gemeenten verstrekken subsidies voor groene daken aan particulieren. Gemeenten willen meer groen; het heeft een geluiddempende en isolerende werking en het versterkt de biodiversiteit en leefbaarheid. Voor ondernemers zijn er ook fiscale regelingen: de Vamil-regeling en de MIA. 'Voor de subsidieaanvraag zijn een tekening en een berekening nodig,' aldus Kroeze. 'Die verzorgen wij voor onze klanten, zodat ze direct de aanvraag de deur uit kunnen doen.'

Groeiende vraag

Kroeze: 'Een daktuin maken is een intensief

KLEINE DAKTUINEN

project en we maken er steeds meer. Natuurlijk komt de vraag vooral vanuit stedelijk gebied. We merken dat mensen de ruimte ook intensief willen inrichten en dat er vaak mooie budgetten beschikbaar zijn. Wij hebben alle disciplines in huis om aan de wensen invulling te kunnen geven en een mooie daktuin of mooi dakterras aan te leggen. We hebben daktuinen aangelegd op parkeergarages, op particuliere garages, schuurtjes, carports etc. Soms is het een tuin, soms alleen vegetatie. Een bijzonder project qua hoogte was een daktuin in Amstelveen die op de dertiende verdieping moest komen. In Leiden vergroenen we momenteel de daken van studentencolleges. We maken eigenlijk van alles, van tuinen van 20 of 30 m² voor architecten, tot grote daken met duizenden meters Sedum. We merken dat mensen steeds meer de verplichting voelen om "iets" te doen voor het milieu. Daar zijn we heel blij mee.'

Ook op kleine oppervlakken is een groen dak mogelijk.

Een groen dak wordt in lagen opgebouwd.

Ongevraagd advies

Kroeze: 'Wanneer we een tuin aanleggen en we zien dat men ook onbenutte, maar geschikte daken heeft, geven we zeker ongevraagd advies over groene daken of daktuinen. En over de subsidiemogelijkheden, natuurlijk. Het is mooi te zien dat de tendens van de afgelopen jaren waarin particulieren zelf meer en meer beseffen dat ze zelf ook iets aan meer groen kunnen en willen doen, groeiend is.'

Kijk uit met oud woningbestand

Daktuinen en groene daken zijn voor Binder Groenprojecten uit Poortugaal onderdeel van de core business. 'We hebben inmiddels meer dan 300.000 m² groene daken aangelegd,' vertelt Rob Luyk van Binder. 'Dat zijn voornamelijk daken van en voor de zakelijke markt. Op het moment leggen we 7.000 m² daktuin aan op De Groene Kaap in Rotterdam. Een nieuwbouwproject dat bestaat uit 450 nieuwbouwwoningen in vier havengebouwen met vijf torens die met elkaar verbonden worden door hoven, loopbruggen en daktuinen.'

'Ook wij ervaren een groeiende vraag van particulieren die willen vergroenen, vooral hier in de stedelijke omgeving. Aanbrengen van dakgroen is dan ook heel waardevol, voor de biodiversiteit, verkoeling, een fijne woonomgeving en ga zo maar door. Wie een groen dak wil, moet wel met enkele randvoorwaarden rekening houden. De kwaliteit van de dakbedekking moet goed zijn, want je wilt geen lekkage. Daarnaast, als basis, natuurlijk de draagkracht van het dak. We

hebben in Nederland deels te maken met een oud woningbestand, dus het begint altijd met de vraag of het dak op de bestaande constructie wel mogelijk is. Zo'n haalbaarheidstoets doe je samen met een constructeur. Wij bepalen het gewicht van de opbouw en de constructeur bepaalt of het gewicht op het dak kan.'

Binder en Optigrün

'Een groen dak kan op een schuurtje, een afdak of een uitbouw. Er komen steeds meer initiatieven. Zien wij dat iemand de dakbedekking gaat vervangen, dan adviseren wij altijd om dan ook een groen dak aan te leggen. Niet alleen heb je een mooie plek om naar te kijken, maar het is ook veel koeler dan een zwart bitumen dak. Wij werken met dakdekkers die gespecialiseerd zijn in de voorbereiding van een groen dak. Wij ervaren dat gemeenten en waterschappen verschillend omgaan met de eisen voor het kunnen verkrijgen van een subsidie. De normering verschuift en verschilt per gemeente en waterschap. Zo wordt de ondergrens voor waterbufferend vermogen hoger en neemt men ook meer en meer de mogelijkheid tot vertraagde of gecombineerde waterretentie mee. Wij werken voor de groene daken en daktuinen samen met Optigrün. Optigrün is een producent van daktuinmaterialen met innovatieve systemen, onder andere om adaptief water te bufferen.'

Zorg dat je weet wat je (niet) moet doen

'Het hoveniersvak is heel breed. Je kunt een schutting zetten, een vijver aanleggen, een

Een groen dak bij een particuliere woning.

hovenier doet bestratingen, legt groen aan en houdt het bij. En als je eens een muurtje moet metselen, dan draait de gemiddelde hovenier er ook niet zijn hand voor om. Een groen dak aanleggen is echter een specialisme. Dus zorg eerst dat je de kennis hebt om het goed te doen en dat je de kwaliteit kunt garanderen. Je moet je erin scholen en kwaliteitsmaterialen gebruiken zoals die van Optigrün. De gevolgen van lekkage bij dakvegetatie zijn groot als je het niet deskundig doet. Opleidingen en cursussen zijn mogelijk bij BDA in Gorinchem en bij onderwijsinstellingen als het AOC Wellantcollege en Optigrün. Voor bedrijven die Groenkeur-BRL Dak- en Gevelbegroening-gecertificeerd zijn, is er een vakopleiding speciaal voor groene daken. Je kunt als hovenier zonder kennis of ervaring natuurlijk ook een groen dak aanbieden via een van deze Groenkeur-gecertificeerde partijen. Dan weet je dat je kwaliteit krijgt. Op de website van Groenkeur of de branchevereniging zie je welke aanbieders gecertificeerd zijn.'

Be social

Scan of ga naar:

www.vakbladdehovenier.nl/article/34175/ga-ook-eens-het-dak-op